

Jaakonsuon jätevedenpuhdistamo – Maakunnallisesti arvokas lintualue

Huom! Puhdistamoalueella liikkuminen on luvanvaraista. Vierailuja koskevista pelisäännöistä tulee sopia etukäteen joko vesihuoltopäällikön tai puhdistamonhoitajan kanssa.

Jätevedenpuhdistamoiden altaat ovat usein linnustollisesti arvokkaita alueita. Myös Keuruun Veden hallinnoiman Jaakonsuon jätevedenpuhdistamon vanhat, käytöstä poistuneet laskeutusaltaat ylläpitävät varsin monipuolista vesi- ja rantalinnustoa. Pienialaisuudestaan huolimatta avovesialueista, rehevistä osmankäämikasvustoista ja veden ylle kaartuvista rantapensaikoista koostuva labyrintti on yksi Keuruun parhaista lintujärvistä.

Jaakonsuolla voi yhä tavata useita voimakkaasti taantuneita vesilintulajeja, kuten nokikanoja, jouhisorsia ja mustakurkku-uikkuja. Yleisempien lajien, kuten telkän ja sinisorsan osalta puhdistamo on merkittävä poikasalue, joka ylläpitää sorsakantoja laajemmalla alueella. Osmankäämien kätköissä viihtyvät harvalukuiset rantakanat, kuten luhta- ja liejukana sekä luhtahuitti. Ne havaitsee helpoimmin yöaikaan tyypillisistä äänistään. Rantapajukot ovat myös pikkulintujen suosiossa, ja onpa altailla pesinyt ruskosuohaukkakin. Harvinaisin alueella tavattu lintu lienee pussitiainen, josta lisää jäljempänä.

Puhdistamon altaat on vuonna 2013 valittu yhdeksi Suomenselän alueen 76:sta maakunnallisesti tärkeästä lintualueesta. Samassa yhteydessä vastaavan kunnian saivat myös Haapamäen lakkautetun jätevedenpuhdistamon altaat Ristakoskella. Maakunnallisesti arvokkaaksi valituilla lintualueilla on tärkeä rooli linnuston uhanalaistumisen pysäyttämiseksi. Lue lisää Suomenselän MAALI-hankkeesta osoitteessa http://www.sslty.fi/julkaisut/maali_hankkeen_raportti.html.

Viime vuosina Jaakonsuon linnusto on taantunut, kuten on käynyt lähes kaikille Suomen lintujärville. Altaille onkin ehdotettu yksinkertaisia toimenpiteitä, joilla pyritään avovesialueen lisäämiseen ja liiallisen pensoittumisen ehkäisemiseen.

Seuraavilla sivuilla esitellään kuvin muutamia alueella tavattuja lintulajeja. Kaikki kuvat on otettu puhdistamon alueella.

Kaunis, joskin hieman erikoisen muotoinen lapasorsa on yksi Jaakonsuolla yhä tavattavista, taantuneista sorsalajeista. Värikäs koiras on helppo tuntea. Naaraan paras tuntomerkki on valtava lapamainen nokka.

Haapana on useimpien muiden vesilintujen tavoin vähentynyt, mutta laji on silti yhä melko yleinen ja pesii Keurusseudullakin muutaman kymmenen parin voimin. Juhlapukuisen koiraan tunnistaa punaruskeasta päästä ja kermanvalkeasta otsakilvestä. Vanhalla koiraalla on myös siivellä suuri valkoinen laikku. Keväisin koiras viheltelee lintujärvillä kuuluvaa "fiyy"-säveltään melko aktiivisesti.

Korea mustakurkku-uikku pesii Jaakonsuolla melko säännöllisesti. Laji viihtyy muuallakin usein kalattomissa pienissä tekolammmissa. Syynä lienee kilpailu särkikalojen kanssa samasta ravinnosta. Särkikalojen kantojen kasvun on epäilty olevan osasyllinen muidenkin pohjaeläimiä syövien sorsalintujen ahdinkoon.

Pikkulokki muistuttaa yleisempää naurulokkia, mutta mustat siivenaluset ja musta, kaulaan saakka ulottuva huppu sekä pienempi koko johdattavat määrityksen oikeaan lajiin. Pikkulokki saalistaa hyönteisiä lennellen järven pinta edestakaisin kevein, keikkuvien siiveniskuun. Laji pesii usein naurulokkiyhdyksissä.

Harmaahaikara on jo varsin yleinen loppukesän vieras. Heinä-lokakuussa rannoilla näkee etenkin nuoria lintuja, jotka saapuvat Etelä-Suomesta ja kauempaakin ilmeisesti etsimään uusia pesimäalueita. Talven tullen matka käy kuitenkin etelää kohti. Nuorelta linnulta puuttuu vanhalle tunnusomainen pääläen mustavalkea kuviointi.

Harvalukuinen luhtakana on varsin erikoinen ilmestys. Lajia tosin pääsee hyvin harvoin näkemään. Useimmiten sen havaitsee vain kasvillisuuden kätköstä kuuluvista äänisarjoista, jotka tyypillisesti päättyvät sian kiljuntaa muistuttavaan ääneen. Jaakonsuolla luhtakana tavataan lähes vuosittain.

Jaakonsuon eksoottisin vieras lienee ollut tämä pussitiainen, joka viihtyi osmankäämikasvustossa parin päivän ajan keväällä 2007. Kyseessä on ainoa havainto lajista Keuruulla kautta aikain. Muutama pari pesinee vuosittain Suomen etelärannikolla, mutta lähin vakituisempi kanta löytyy Baltian alueelta.

Korkeissa ruovikoissa viihtyvä rastaskerttunen on väreiltään varsin huomaamaton, mutta sen melko yksipuolinen raksuttava laulu erottuu voimakkuudellaan kesäyön muista konsertoijista. Merenlahtien laajojen ruovikoiden lajina rastaskerttunen on havaittu Keurusseudulla vain muutaman kerran.